

УДК 37+78(73)

Лариса Кожевнікова

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТАХ АМЕРИКИ

В умовах сьогодення одним із пріоритетних напрямків діяльності університетів є формування спеціалістів-професіоналів, які здатні поєднувати глибокі фундаментальні знання і ґрунтовні практичні навички.

Однак, суттєві зміни в освітньому просторі 90-х років ХХ століття, потребують нагального вивчення змісту, структури та функцій підготовки музично-педагогічних кадрів у зарубіжних країнах. Системний аналіз діяльності зарубіжних, зокрема Американських педагогічних університетів, вивчення сучасного стану й перспектив розвитку, дасть можливість комплексно вирішити існуючі проблеми та примножити традиції музично-педагогічної освіти в Україні на межі ХХІ століття.

Метою написання статті є аналіз основних підходів до педагогічного процесу у вищій школі Америки, виокремлення структурних компонентів та основних функцій університетської музично-педагогічної освіти.

Система вищої освіти в Америці представлена п'ятидесятьма окремими системами та широким розмаїттям навчальних закладів зі своїми цілями, спрямованістю в навчанні і складом студентів.

В даний час, в країні діє понад три тисячі вищих навчальних закладів.

Для розвитку університетської педагогічної освіти Америки характерні процеси диверсифікації та інтеграції.

Зародження музичної освіти Америки пов'язано з виникненням на початку 18 століття багаточисленних співочих шкіл, які проводили підготовку до хорового співу в церквах і на релігійних зборах.

Музичний інститут (Musicians Institute, MI), заснований в Голлівуді в 1977 р., уже впродовж 30 років є світовим лідером у сфері музичної освіти.

Застосування принципу експериментування в музичному навчальному процесі став типовою рисою американської музичної освіти. Використання методів З. Кодая, К. Орфа, Т. Судзукі, а також досліді роботи із синтезаторами звуку, створення вищих джазових навчальних закладів (Бостон та ін.) є яскравим свідченням інтересу до сучасної музики та творчого процесу.

Серед найкращих джазових музичних навчальних закладів не лише Америки, а усього світу – коледж Берклі. Методики, що напрацьовані за п'ять з половиною десятиліть, дійсно дозволяють молодим музикантам дуже швидко і в повному обсязі опанувати арсеналом навичок і знань, необхідних сучасному виконавцю як джазу, так і рок – музики.

Таким чином, університетська педагогічна освіта Америки – це широкопрофільна, трирівнева варіантна система підготовки висококваліфікованих фахівців. Одним з основних напрямків розвитку університетської музично-педагогічної освіти стає інтеграція навчання з практичною діяльністю. Новітні методики, принцип експериментування є вагомими чинниками у формуванні сучасного музиканта-педагога, музиканта-виконавця у сфері академічної та сучасної музики. Популярність музичних

навчальних закладів Америки серед студентської молоді в усьому світі є яскравим свідченням їх міжнародної репутації.

Ключові слова: вища освіта, музично-педагогічна освіта, концепція, аналіз, структура, інтеграція, диверсифікація.

В современных условиях, одним из приоритетных направлений деятельности университетов является формирование специалистов-профессионалов, которые способны сочетать глубокие фундаментальные знания и основательные практические навыки. Кроме того, существенные изменения в образовательном пространстве 90-х годов XX века, требуют неотложного изучения содержания, структуры и функций подготовки музыкально-педагогических кадров в зарубежных странах. Системный анализ деятельности зарубежных, в частности Американских педагогических университетов, изучение современного состояния и перспектив развития, позволит комплексно решить существующие проблемы и приумножить традиции музыкально-педагогического образования в Украине на рубеже XXI века.

Целью написания статьи является анализ основных подходов к педагогическому процессу высшей школы Америки, выделение структурных компонентов и основных функций университетского музыкально-педагогического образования. Система высшего образования США представлена пятьюдесятью отдельными системами и широким разнообразием учебных заведений, каждое из которых имеет свои цели, направленность в обучении и состав студентов.

В настоящее время в стране действует более трех тысяч высших учебных заведений. Для развития университетского педагогического образования Америки характерны процессы диверсификации и интеграции.

Зарождение музыкального образования США связано с возникновением в начале 18 века многочисленных певческих школ, которые проводили подготовку к хорошему пению в церквях и религиозных собраниях.

Музыкальный институт (Musicians Institute, MI), который основан в Голливуде в 1977г. , уже на протяжении 30 лет является мировым лидером в сфере музыкального образования. Принцип экспериментирования в музыкальном учебном процессе стал типичной чертой американского музыкального образования. Использование методов З. Кодая, К. Орфа, Т. Судзуки, а также опыт работы с синтезаторами звука, создание высших джазовых учебных заведений (Бостон и др.) является ярким свидетельством интереса к современной музыке и творческому процессу. Среди лучших джазовых музыкальных учебных заведений не только США, но всего мира колледж Беркли. Методики, наработанные за пять с половиной десятилетий, действительно позволяют молодым музыкантам очень быстро и в полном объеме овладеть арсеналом навыков и знаний, необходимых современному исполнителю как джаза, так и рок-музыки.

Таким образом, университетское педагогическое образование Америки это широкопрофильная, трехуровневая вариативная система подготовки высококвалифицированных специалистов. Одним из основных направлений развития университетского музыкально-педагогического образования становится интеграция обучения с практической деятельностью. Новейшие методики, принцип экспериментирования является весомым фактором в формировании современного музыканта-педагога, музыканта-исполнителя в сфере как академической, так и современной музыки. Популярность музыкальных учебных

заведений США среди студенческой молодежи во всем мире является ярким свидетельством его международной репутации.

Ключевые слова: высшее образование, музыкально-педагогическое образование, концепция, анализ, структура, интеграция, диверсификация.

In the modern conditions one of the priorities directions of the universities is to form specialists – professionals who can combine deep fundamental knowledge and sound practical skills. However, significant changes in the educational environment of the 90s of the twentieth century need urgent study of the content, the structure and the function of the training of musical-educational personnel in foreign countries. System analysis of the activity of American pedagogical universities, studying of the current state and prospects of development, will enable to solve existing problems in complex and increase the traditions of musical-pedagogical education in Ukraine on the verge of the twenty-first century. The purpose of this writing is to analyze the main approaches to the educational process in higher school of America, the separation of structural components and basic functions of musical-teachers' education. The higher education system in the U.S. is represented by fifty separate systems and a wide variety of educational institutions with its objectives, it is orientation to teaching and the students. At this time, there are more than three thousand educational institutions in the country. The processes of diversification and integration are characteristic for the development of teachers' university education of U.S.. The birth of American music education is connected with beginnings of numerous singing schools which trained for choral singing in churches and religious meetings. Institute of Music (Musicians Institute, MI), founded in Hollywood in 1977, for 30 years it has been the global leader in the field of music education. A typical feature of American music education has become applying the principle of experimentation in music learning process. A clear sign of interest in contemporary music and the creative process is use of S. Kodai's, K. Orff's, T. Suzuki's method, and also working with sound synthesizers, creating higher education jazz institutions (Boston). Berkeley college is the best jazz music education not only in America but in the world. The system that accumulated over five and a half decades, really allow capture young musicians the arsenal of skills and knowledge of jazz and rock - music quickly and fully. Thus teacher's training education of U.S. is broad specialized three tier system of training high qualified specialists. One of the main directions of education of musical colleges is the integration of training practitioners. The modern techniques, principles of experimenting is an important factor in shaping the modern musician-teacher, musician-artist in the field of classic and contemporary music. Popularity of american musical educational institutes among students all over the world is a clear sign of international reputation.

Keywords: higher education, musical-pedagogical education, concept, analysis, structure, integration, diversification.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення одним із пріоритетних напрямків діяльності університетів є формування спеціалістів–професіоналів, які здатні поєднувати глибокі фундаментальні знання і ґрунтовні практичні навички. Саме виконання цього завдання дозволить підготувати майбутнього

фахівця до майбутньої поліфункційної діяльності, до активної участі в науковій, освітній, творчій та інших суспільних сферах.

Якісна професійно-педагогічна підготовка випускників потребує відповідної системної концепції університетської педагогічної освіти, яка ґрунтується на вітчизняних та зарубіжних традиціях, сучасному досвіді та баченнях подальших перспектив розвитку даної сфери вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні десятиліття в теорії та практиці накопичено достатньо матеріалу, що складає фундамент побудови системи університетської педагогічної освіти в Україні (А. Алексюк, Л. Коваль, Л. Нечепоренко, І. Зязюн, В. Майборода). Проблемі формування професійної готовності випускників університетів до педагогічної діяльності присвячено праці Е. Кучіної, В. Семиченко, А. Глузмана. Ряд наукових публікацій є свідченням пильної уваги до пошуку шляхів вдосконалення навчального процесу в університеті, оптимізації організаційних форм, методів і технологій навчання студентів (В. Д'яченко, А. Нисимчук).

Однак, суттєві зміни в освітньому просторі 90-х років ХХ століття, потребують нагального вивчення змісту, структури та функцій підготовки музично-педагогічних кадрів у зарубіжних країнах. Заслужують на увагу публікації Б. Вульфсона, Є. Лисової, Н. Никандрова, які прогнозують тенденції розвитку систем вищої освіти за кордоном напередодні ХХІ століття. Методологічним проблемам підготовки педагогічних кадрів в Америці присвячені дослідження Н. Лізунової, Р. Роман, Я. Колибаб'юк.

Системний аналіз діяльності зарубіжних, зокрема американських педагогічних університетів, вивчення сучасного стану й перспектив розвитку, дасть можливість комплексно вирішити існуючі проблеми та примножити традиції музично-педагогічної освіти в Україні на межі ХХІ століття.

Формулювання цілей статті. Університетська педагогічна та музична освіта – це система, яка з одного боку відповідає запитам та потребам студентів в їх професійному становленні, а з іншого – виконує соціальне замовлення у підготовці спеціалістів для освітніх та науково-педагогічних закладів.

Метою написання статті є аналіз основних підходів до педагогічного процесу у вищій школі Америки, виокремлення структурних компонентів та основних функцій університетської музично-педагогічної освіти.

Виклад основного матеріалу. Починаючи з середини 70-х рр., університети країни випускають до 90% педагогів, у той час як спеціалізовані коледжі тільки 10%. Ця особливість американської системи вищої педагогічної освіти пов'язана насамперед з її спрямованістю на формування особистості фахівця, його фундаментальної і одночасно універсальної освіченості [Глузман, 1996: с.37].

Освіта, особливо вища спеціальна, входить до пріоритетних напрямів розвитку Америки. Свідченням цьому є розробка та реалізація загальнонаціональної програми «Америка – 2000: стратегія освіти», котра здійснюється з 1991 року. Ця програма підтримується великими фінансовими вкладеннями: зокрема, у 1991 році на підготовку висококваліфікованих фахівців було витрачено 390 млрд. доларів.

Університетська освіта Америки децентралізована, оскільки у 10-й поправці до Конституції країни вказано, що «основна відповідальність за надання громадянам Америки освіти покладається на окремі штати, оскільки уряд штатів, а не федеральна влада, організовує та фінансує усі рівні освіти, включаючи і вищу» [Doucette, 1982: p.8].

Система вищої освіти в Америці представлена п'ятидесятьма окремими системами та широким розмаїттям навчальних закладів зі своїми цілями, спрямованістю в навчанні і складом студентів.

В даний час в країні діє понад три тисячі вищих навчальних закладів. Вони поділяються на три великі категорії:

– дворічні місцеві молодші і технічні коледжі, діяльність яких фінансується місцевою владою;

– чотирирічні коледжі та професійні інститути, фінансовані департаментом штатів, які зазвичай пропонують об'ємну дипломну освіту в галузі вільних мистецтв або комбінацію із загальної та професійної освіти;

– університети, що надають студентам одночасно фундаментальну гуманітарну та спеціальну освіту в одному із структурних підрозділів університету, це може бути педагогічний факультет, коледж, вища школа, навчально-дослідний центр.

Згідно класифікації, що запропонована комісією Карнегі (1973р.), університети Америки поділяються за наступною схемою:

1.1 . університети дослідницького типу (I категорія);

1.2 . університети дослідницького типу (II категорія);

1.3 . університети, яким надають ступінь доктора (I категорія);

1.4 . університети, яким надають ступінь доктора (II категорія);
2.1 . університети і коледжі комплексної підготовки (I категорії) ;

2.2 . університети і коледжі комплексної підготовки (II категорії) [Глузман, 1996: с. 36].

Так, зокрема, до групи університетів і коледжів комплексної підготовки входять вузи, які мають не менше однієї професійної програми, програму з підготовки фахівців у галузі вільних мистецтв, а також навчають тисячу і більше студентів. Включення університетів до I або II категорії залежить від кількості професійних програм навчання і від кількості студентів. У ці дві категорії входять університети штатів, які, зазвичай, надають ступінь магістра та пропонують незначну кількість докторських програм. На думку американських фахівців з галузі вищої освіти (Д. Бок, Д. Крікшанк, Д. Коррігон, Б. Сміт, Д. Сканнел та ін), більшість університетів Америки виконують три основні функції: «дослідницьку», «здійснюють навчання студентів» і «обслуговують суспільство». «Дослідницька» функція передбачає «викладацьку, наукову, філософську, творчу, критичну діяльність коледжів і університетів». Функція «обслуговування суспільства» полягає в тому, що сучасні університети повинні «задовольняти потреби свого штату у поширенні освіти серед населення». «Навчання» розуміється традиційно, як загальнонаукова освіта студентів [Doucette, 1982: p.8].

Університети Америки є автономними, керівництво державним університетом здійснюється опікунською радою, склад якої визначається губернатором штату. Досить вагомим є процес підготовки абітурієнтів до вступу в університет. При цьому, як зазначає А. Глузман, «існує добре відрегульований механізм спадкоємності середньої і вищої школи. Існування у вузах спеціальних курсів для вступників сприяє максимальному наближенню програми середньої школи до вузівської програми, виключенню дублювання навчального матеріалу, полегшенню переходу від школи до вузу» [Глузман, 1996: с. 37].

Цікавим є факт створення спеціальної «програми підвищеного рівня», яка сприяє посиленню зв'язку середньої і вищої школи. Вона розроблялася Радою із вступних іспитів у коледжі за участю фонду Карнегі. Зміст програми побудовано так, що учні школи вивчають деякі університетські курси. Залежно від обсягу навчальних дисциплін і отриманих оцінок, випускники школи, які вступили до університету, повністю або частково звільняються від вивчення

пройдених курсів. Це дозволяє скороти термін їх навчання у вузі до півтора року. За останні десятиліття все більшого поширення набуває програма попереднього зарахування до університетів, яка передбачає зарахування найбільш здібних учнів до вузу за рік-два до закінчення школи. У програму включені предмети середньої школи і I курсу університету. Такі програми, як правило, розробляються кожним університетом самостійно.

Так, при Нью-Йоркському університеті в Олбані створений спеціальний центр ім. Дж. Аллена, до якого приймаються учні останніх двох класів середньої школи для вивчення ряду предметів за вузівською програмою. Такі ж функції виконує програма під назвою «Проект просування», створена при Сіракузькому університеті (штат Нью-Йорк) [Doucette, 1982: p.8]. Певну роль у виборі абітурієнтом конкретного університету та факультету відіграють консультанти, число яких в середніх школах безперервно зростає.

У кожному штаті є спеціальні агенства, які висвітлюють діяльність університетів. Спільна робота шкільних консультантів і професійних агенств спрямована на допомогу практично всім випускникам в їх підготовці до вступу в коледж чи університет. Такий підхід відповідає концепції так званого «Всебічного доступу до вищої освіти» [Филлипова, 1984: с.238].

Дослідники вищої школи Америки виокремлюють три типи прийому до університету: виборчий, конкурсний і відкритий [Doucette, 1982: p.8]. Виборчий (або селективний) прийом застосовується найчастіше в університетських коледжах вільних мистецтв або спеціалізованих факультетах, де існує чіткий відбір студентів, які поступають на навчання за програмами підвищеної підготовки в спеціалізованих сферах (музика, театр, література тощо). Конкурсний прийом проводять вузи, що формують «елітарні групи студентів». До цих вузів відносяться приватні університети дослідницького типу. Відкритий прийом зазвичай означає пред'явлення мінімальних вимог. Багато державних університетів практикують різноманітні форми відкритого прийому, однієї з яких є прийом випускників середньої школи, котрі проживають в даному штаті [Doucette, 1982: p.8].

Особливе місце в цій системі займає університетська педагогічна освіта.

Університетська педагогічна освіта Америки – це багаторівнева система, що включає підготовку бакалаврів, магістрів та докторів. Іноді зустрічаються інші найменування: «перший

професійний шабель», привінюється до ступеня бакалавра і «другий професійний шабель», відповідає рівню магістра

Для отримання ступеня бакалавра педагогіки потрібно проходження чотирирічного курсу навчання на факультеті гуманітарних або природничих наук акредитованого вузу з одночасною або наступною річною спеціалізацією на педагогічному факультеті (департаменті).

В університетах діють близько 170 різних програм підготовки бакалаврів. Співвідношення обов'язкових дисциплін і дисциплін за вибором у програмах бакалаврів у різних університетах варіюється залежно від циклу навчання, його належності до державного або приватного сектору. При навчанні, яке завершується наданням ступеня бакалавра, обов'язкові дисципліни займають у середньому до 60% загального обсягу навчального часу. Більше 20% курсів є вибірковими і час, що залишився, віддається факультативам. Дисципліни за вибором поділяються на дисципліни обмеженого вибору (з переліку, який запропонований кафедрами, департаментами) і вільного вибору. Дисципліни за вибором можуть включатися до програми будь-якого курсу, але зазвичай найбільш інтенсивно (до 70% відведеного на них часу) вони вивчаються на останньому курсі.

Протягом останніх двох десятиліть в університетах Америки було реалізовано кілька підходів до оновлення змісту педагогічної освіти. Досить вагомим є концептуальний підхід Л. Шульмана, який вважає, що ядром навчання студентів є розумова діяльність, у процесі якої відбувається трансформування наукової інформації в знання і досвід, а також здійснюється аналіз власного психічного стану [*Shulman, 1987*]. Провідним елементом професійної підготовки вчителя в Америці вважається засвоєння «бази знань педагога», до якої належать: зміст педагогічних знань, узагальнені професійні знання, знання про учнів та їх особливості, знання умов навчання тощо.

Другим елементом підготовки педагогів є формування професійно-педагогічного мислення та засад діяльності. У їх структуру входять розуміння цілей, змісту досліджуваного предмета, основних його ідей: трансформація навчального матеріалу, безпосередній процес навчання, який здійснюється за допомогою навчально-пізнавальних дій, оцінка результатів діяльності, аналіз та коригування роботи, узагальнення підсумків і осмислення нових цілей, умов, змісту навчання, власних педагогічних дій. Умовою формування педагогічного мислення і діяльності при цьому

вважається розвиток комунікативних якостей і вмінь. У процесі практичних занять основна увага студентів приділяється вивченню шляхів формування міжособистісних і групових відносин, навчанню налагодження контактів з одним учнем, групою, класом, вихованню «сприйнятливості» (пізнання власних особистих якостей, самоаналіз, самореалізація).

Третім базовим елементом підготовки майбутніх вчителів є педагогічна практика. За концепцією Л. Шульмана, вона розпочинається впродовж першого року навчання і триває протягом всього періоду перебування студента в університеті. На неї відводиться до 240 годин.

Із 70-х років з метою вдосконалення навчального процесу в американських університетах почали розроблятися різні моделі модульного навчання, згідно з якими зміст курсу ділиться на відносно незалежні одна від одної частини – модулі. Кількість модулів, що входять в один курс, вивчаються протягом семестру (від 5 до 12 модулів). Для кожного з них розробляються конкретні цілі, інструкції з вивчення, вправи, завдання для самостійної роботи і списки літератури. Модулі можуть вільно комбінуватися в програмі підготовки. У той же час поєднання курсів, що входять до програми, повинні забезпечувати підготовку до майбутньої професійної діяльності. Уведення модульної структури курсів в навчальні програми підготовки вчителів в університеті дало змогу комбінувати навчальний матеріал з різних сфер знань, наблизити фундаментальну, спеціальну і професійну підготовку до вимог педагогічної діяльності.

В останні роки відбуваються значні зміни в організації процесу навчання майбутніх вчителів. Широке поширення отримали моделювання, мікрвикладання, рольові ігри, самостійна робота. У деяких університетах практикується проведення занять бригадою викладачів. Нововведення носять переважно прагматичний характер і спрямовані на посилення практичної підготовки, оволодіння конкретними педагогічними навичками, способами дій. Так, наприклад, вивчення тем із загальної педагогіки (теми «методи навчання», «принципи навчання») відбувається безпосередньо в процесі мікрвикладання. Для оволодіння студентами практичними навичкам застосовуються «повчальні епізоди», кожен із яких вирізняє чотири елементи: теоретичне введення, спостереження за роботою вчителя в класі, самостійне використання методу викладання, розбір діяльності вчителя і студента.

В університетах Америки досить широкого застосування набуло персоналізоване навчання за планом Келлера. Згідно з цим планом, самостійна робота студентів виконується в індивідуальному темпі з використанням спеціально підготовленого друкованого матеріалу. Самостійне навчання супроводжується переглядом відеофільмів, діапозитивів, прослуховуванням фонограм, виконанням вправ, завдань.

Для розвитку університетської педагогічної освіти Америки характерні процеси диверсифікації та інтеграції. Процеси диверсифікації в структурі вищої школи отримали вираження у створенні консорціумів або асоціацій, що складаються з трьох і більше вузів, нових типів вищих навчальних закладів університетів комплексної підготовки, а також в організації нових структурних підрозділів – багатопрофільних факультетів та відділень (департаментів). Тенденція до інтеграції у розвитку університетської педагогічної освіти знаходить своє вираження в переході від концепції «вищої освіти» до концепції «післясередньої освіти», що передбачає підготовку вчителів різних спеціальностей, спеціалізацій та профілів на базі середньої школи. Створення нових типів університетів, факультетів, відділень, організація умов для різнорівневої та міждисциплінарної підготовки педагогічних кадрів відповідає сучасним завданням вищої педагогічної школи і забезпечує свободу студентів у виборі програм навчання, відповідно до їх індивідуальних запитів.

У системі вищої педагогічної освіти Америки відсутні єдині вимоги до засвоєння певного обсягу знань і умінь. Одним з основних завдань університетської педагогічної освіти є завдання навчити випускників адаптуватися до вимог і умов педагогічної діяльності, перебудуватися і перекваліфікуватися в залежності від потреб суспільства та шкільної практики

Зародження музичної освіти Америки пов'язано з виникненням на початку 18 століття багаточисленних співочих шкіл, які проводили підготовку до хорового співу в церквах і на релігійних зборах. Педагогами зазвичай були не музиканти-професіонали, а священики, що використовували досвід англійського церковного співу. У 1830-х рр. американський просвітитель Л. Мейсон наповіг на обов'язковому занесенні уроків музики до шкільної програми.

Відсутність вищих музичних навчальних закладів і неможливість вдосконалюватися на батьківщині змушувала багатьох американських музикантів навчатися у Європі (зокрема у Франції та Німеччині). Пізніше в Оберліні (Огайо) був заснований музичний

коледж (1835р.), там же – консерваторія (1865р.). Чимало музичних закладів було створено на кошти меценатів, зокрема: 1857р. – Музична академія у Філадельфії, 1862 – музичний факультет Гарвардського коледжу, 1867р. – Новоанглійська консерваторія в Бостоні, Музичний коледж в Чикаго і Консерваторія в Цинциннаті. У 1876 виникла Національна асоціація вчителів музики.

Слід зазначити, що на становлення музичної освіти, значний вплив мала традиційна європейська система навчання (Паризька консерваторія стала прообразом багатьох консерваторій Америки).

Якщо раніше університети Америки обмежувалися підготовкою педагогів (виконавці та композитори отримували зазвичай консерваторську освіту), то з часом в них стали займатися і підготовкою творчих кадрів. Нові тенденції отримали розвиток в університетах південної Каліфорнії та Індіани, а в 1950-60-і рр. стали типовим явищем для більшості університетів Америки.

Музичний інститут (Musicians Institute , MI) , заснований в Голлівуді (район Лос-Анжелеса) в 1977 році, уже впродовж 30 років є світовим лідером у сфері музичної освіти. У MI можна отримати диплом бакалавра, ступінь асоціата або сертифікат за напрямками: вокал, навчання гри на різних музичних інструментах, звукорежисура, кіновиробництво, музичний бізнес. Студенти інституту отримують не тільки якісну освіту, а й великі можливості професійного кар'єрного росту: музична служба інституту (Musicians Referral Service) організовує ексклюзивні прослуховування у музикантів та представників найбільших студій звукозапису. При інституті діє The Artist and Career Services Department (ACS), який допомагає студентам в отриманні професійних стажувань і працевлаштуванні.

Кертісовський інститут музики (англ. Curtis Institute of Music) – одна з найбільш престижних консерваторій Америки. Розташований у Філадельфії. Заснований у 1924 році Мері Луїзою Кертіс Бок (англ. Mary Louise Curtis Bok), донькою медіамагната Сайруса Кертіса. Очолював інститут з самого початку видатний піаніст Йосип Гофман, який у 1927 році офіційно став його директором. Серед перших викладачів інституту були Ванда Ландовська, Леопольд Стоковський, згодом до них приєдналися Джан Карло Менотті – композитор, Ніно Рота – композитор, Гнат Солженіцин – піаніст, Хуан Дієго Флорес оперний співак (тенор), Шура Черкаський – піаніст.

У 60-70-х рр. принцип експериментування в постановці музичного навчального процесу став яскравою рисою американської

музичної освіти. Характерною рисою було використання методів З. Кодая, К. Орфа, Т. Судзукі, а також досліди роботи із ЕОМ і синтезаторами звуку, створення вищих джазових навчальних закладів (Бостон та ін.)

Середні школи (коледжі) прикитували заняття музикою у формі гри на інструментах, досить поширеним був хор, ансамблеве виконання, організовувалися духові та джазові колективи, симфонічні оркестри. Університети залучали до роботи високопрофесійні виконавські ансамблі, а також композиторів за контрактом на один рік або на декілька років для викладання та творчої діяльності.

У зв'язку із гострою нестачею педагогічних кадрів та враховуючи пропозицію композитора Н. Делло Джой та за підтримки фонду Форда був створений проект сучасної музики, що мав сприяти творчому навчанню в школах. Окрім того, застосування принципу експериментування в музичному навчальному процесі став типовою рисою американської музичної освіти. Створення вищих джазових навчальних закладів (Бостон та ін.) стали яскравим свідченням інтересу до сучасної музики та творчого процесу.

Серед найкращих джазових музичних навчальних закладів не лише Америки, а усього світу – коледж Берклі. Освіта тут поставлена майже на індустріальний потік. Методика, що напрацьована за п'ять з половиною десятиліть, дійсно дозволяла молодим музикантам дуже швидко і в повному обсязі опанувати увесь арсеналом навичок і знань, необхідних сучасному виконавцю як джазу, так і в рок – музики. Зазначимо, що ніякого бар'єру між цими видами музики у програмі Берклі не існує. Окрім того, коледж володіє екстраординарною міжнародною репутацією – починаючи з 60-х рр., кількість іноземних студентів зростало і зараз налічується 40%. Студенти приїжджають сюди навчатися із 77 країн світу. Нині, в Берклі навчаються три з половиною тисячі студентів.

Висновки. Таким чином університетська педагогічна освіта Америки це широкопрофільна, трирівнева варіантна система підготовки висококваліфікованих фахівців. Характерною рисою цієї системи є зближення загальнонаукової, спеціальної та професійної підготовки студентів музично-педагогічних факультетів університету.

Одним з основних напрямків розвитку університетської музично-педагогічної освіти є інтеграція навчання з практичною діяльністю. Ця тенденція знаходить своє вираження в збільшенні часу, що відводиться на практику, у використанні різноманітних

форм та організації педагогічної діяльності під час навчання. Новітні методики, принцип експериментування є вагомими чинниками у формуванні сучасного музиканта-педагога, музиканта-виконавця у сфері академічної та сучасної музики. Популярність музичних навчальних закладів Америки серед студентської молоді в усьому світі є яскравим свідченням міжнародної репутації.

ЛІТЕРАТУРА

- Вища освіта України..., 2004* – Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В. Кременя. – Київ. – Освіта, 2004. – С. 73-78.
- Глузман, 1996* – Глузман А. Университетское педагогическое образование: опыт системного исследования /А. Глузман.-Монография. – К.: Видавничий центр «Просвіта», 1996. – 312с.
- Филлипова, 1984* – Филлипова Л. Высшая школа США. /Л. Филлипова. – М.: Наука, 1984– 238с.
- Doucette, 1982* – Doucette D/ Higher education in the United States. – Bucharest, 1982.– P.8.
- Shulman, 1987* – Shulman L. S. Knowledge and Teaching Foundations of the New Reform //Harvard Educational Review. – Vol.57. №1.–1987.
- The relationship between..., 1977* – The relationship between school end college. – High school . – J., Chapel Hill., 1977.– Vol. 60.–№7.–P.285.

REFERENCES

- Vyshcha osvita Ukrayiny..., 2004* – Vyshcha osvita Ukrayiny i Bolons'kyu protses: Navchal'nyy posibnyk / Za red. V. Kremenya.–Kyiv.– Osvita, 2004.–S.73-78.
- Hluzman, 1996* – Hluzman A. Unyversytetskie pedahohycheskie obrazovanye: opyt systemnoho yssledovanyya /A. Hluzman.-Monohrafiya. – K.: Vydavnychyy tsentr «Prosvita», 1996. – 312 s.
- Fyllypova, 1984* – Fyllypova L. Vysshaya shkola SShA. /L. Fyllypova. – M.: Nauka, 1984.-238 s.
- Doucette, 1982* – Doucette D/ Higher education in the United States. – Bucharest, 1982.–P. 8.
- Shulman, 1987* – Shulman L. S. Knowledge and Teaching Foundations of the New Reform //Harvard Educational Review. – Vol.57.–№1.–1987.
- The relationship between..., 1977* – The relationship between school end college. – High school . – J., Chapel Hill., 1977.– Vol. 60.–№7.– P. 285.

Надійшла до друку 21.08.2014.